

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1009 w odniesieniu do etykietowania cyfrowego produktów nawozowych UE”

[COM(2023) 98 final – 2023/0049 (COD)]

(2023/C 293/16)

Sprawozdawca: **John COMER**

Wniosek o konsultację	Parlament Europejski, 13.3.2023 Rada, 6.3.2023
Podstawa prawna	Art. 114 i 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	1.6.2023
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	38/0/2
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.6.2023
Sesja plenarna nr	579
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	209/0/4

1. Wnioski i zalecenia

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) uważa, że

1.1. wprowadzenie dobrowolnego cyfrowego etykietowania produktów nawozowych jest bardzo pozytywnym posunięciem i należy dołożyć wszelkich starań, aby zachęcić podmioty gospodarcze do przejścia na etykietowanie cyfrowe.

1.2. Należy uważnie monitorować ryzyko związane z przepaścią cyfrową. Cyfryzacja może oznaczać zwiększenie trudności dla niektórych słabszych grup społecznych mimo zapisu stanowiącego, że na żądanie musi być dostępne rozwiązanie alternatywne. Byłoby wskazane, aby istniały harmonogram i większa jasność co do tego, jak rozwiązanie to będzie faktycznie funkcjonować.

1.3. Podmioty gospodarcze, które przejdą na etykietowanie cyfrowe, powinny – oprócz tego, co proponuje Komisja – podjąć konkretne działania, aby zalecać użytkownikom końcowym zapoznanie się z etykietą cyfrową i ich do tego zachęcać.

1.4. Niektórzy użytkownicy końcowi mają obawy związane z nadmiernym śledzeniem na stronach internetowych związanych z etykietami cyfrowymi. Należy zadbać o odpowiednią pewność, że nie będzie dochodziło do niepotrzebnego śledzenia.

1.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje omawiany wniosek, ponieważ koncentruje się on na poprawie efektywnego stosowania produktów nawozowych, zmniejsza koszty i promuje cyfryzację sektora rolnego, co jest mile widziane.

1.6. Zarówno na etykiecie fizycznej, jak i na etykiecie cyfrowej należy podkreślić zalecenie dotyczące pobierania próbek gleby przed zastosowaniem produktów nawozowych. Takie działanie byłoby korzystne dla środowiska i pozwoliłoby zaoszczędzić pieniądze.

1.7. We wniosku należy określić wzór i format, w tym minimalny rozmiar czcionki, etykiet fizycznych, aby zapewnić jaśniejsze przekazywanie informacji.

1.8. Zalecane jest, by w przypadku opakowań produktów nawozowych o masie 1 000 kg lub większej wymagane były wyłącznie etykiety cyfrowe, jeżeli podmioty gospodarcze zdecydowały się na stosowanie etykietowania cyfrowego. Opakowania produktów nawozowych o masie poniżej 1 000 kg zawsze powinny być opatrzone etykietą fizyczną, nawet jeżeli podmioty gospodarcze zdecydowały się na etykietowanie cyfrowe.

2. Kontekst

2.1. Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009⁽¹⁾ wprowadzono wymogi dotyczące etykietowania, które są znacznie obszerniejsze niż wymogi rozporządzenia (WE) nr 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾. Odzwierciedlało to nowe potrzeby i obawy społeczne, a także fakt, że nowe przepisy w ogromnym stopniu otworzyły rynek UE dla produktów nawozowych, które są innowacyjne i nieznanne, a zatem wymagają bardziej szczegółowych instrukcji dla użytkowników końcowych.

2.2. Przeladowane etykiety są trudne do odczytania. Zbyt szczegółowe informacje mogą zaciemnić zasadniczy komunikat, którego potrzebuje użytkownik końcowy.

2.3. Podmiotom gospodarczym trudno zarządzać takimi etykietami, a ponadto wiążą się one ze zwiększonymi kosztami wynikającymi z konieczności częstej aktualizacji etykiet.

2.4. Proponowana zmiana rozporządzenia (UE) 2019/1009 zmierza ku tym samym celom ogólnym co rozporządzenie (UE) 2019/1009, mianowicie ku zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, jak również dobrego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

2.5. Komisja zidentyfikowała dwa konkretne problemy, które omawiany wniosek ma rozwiązać:

- poprawa czytelności etykiet fizycznych, oraz
- ułatwianie zarządzania etykietami przez podmioty gospodarcze.

2.6. Zgodnie z art. 6 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2019/1009 wszystkie wymogi dotyczące etykietowania określone w załączniku III muszą być przedstawione na etykiecie fizycznej.

2.7. Omawiany wniosek wprowadza dobrowolną digitalizację etykiet produktów nawozowych UE. Producenci, importerzy lub dystrybutorzy mogą zdecydować o wprowadzeniu etykiet cyfrowych dla produktów nawozowych UE.

2.8. Podmioty gospodarcze, które zdecydują się na etykietowanie cyfrowe, mogą umieścić na etykiecie cyfrowej wszystkie elementy etykietowania określone w załączniku III, gdy dostarczają produkty nawozowe innym podmiotom gospodarczym, które nie są użytkownikami końcowymi. Produkty nawozowe dostarczane luzem lub w opakowaniach o masie powyżej 1 000 kg również mogą być dostarczane wyłącznie z etykietą cyfrową każdemu podmiotowi, w tym użytkownikom końcowym.

2.9. Podmioty gospodarcze stosujące etykietowanie cyfrowe przy dostarczaniu użytkownikom końcowym produktów nawozowych w opakowaniach o wadze 1 000 kg lub mniejszej będą musiały zapewnić oprócz etykiety cyfrowej etykietę fizyczną.

2.10. Etykieta fizyczna musi zawierać wszystkie informacje dotyczące ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, a także najważniejsze informacje na temat efektywności agronomicznej i zawartości produktu lub inne informacje potrzebne po zakupie, takie jak informacje o bezpiecznym przechowywaniu i unieszkodliwianiu.

2.11. Wniosek ustanawia ogólne przepisy dotyczące digitalizacji etykiet bez wprowadzania rozróżnienia między profesjonalnymi i nieprofesjonalnymi użytkownikami końcowymi. W szczególności podmioty gospodarcze będą musiały zapewnić bezpłatny i łatwy dostęp do etykiety cyfrowej w całej UE przez okres pięciu lat od wprowadzenia produktu do obrotu. Etykieta fizyczna musi zawierać nośnik danych (np. kod QR lub adres URL) umożliwiający łatwy dostęp do etykiety cyfrowej bez potrzeby wykorzystywania specjalnej lub oddzielnej aplikacji. Strona internetowa etykiety cyfrowej musi zawierać informacje wymagane w załączniku III, odrębne od innych informacji marketingowych lub innych ofert specjalnych. Na tej stronie internetowej nie można stosować niepotrzebnego śledzenia.

2.12. Informacje z etykiet cyfrowych muszą być również na żądanie udostępniane za pomocą innych środków, aby zaspokoić potrzeby użytkowników ze słabszych grup społecznych, którzy nie są zaznajomieni z etykietami cyfrowymi lub nie chcą z nich korzystać.

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2003/2003 (Dz.U. L 170 z 25.6.2019, s. 1).

(²) Rozporządzenie (WE) nr 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. w sprawie nawozów (Dz.U. L 304 z 21.11.2003, s. 1).

2.13. Jeżeli z jakiegoś powodu etykieta cyfrowa staje się tymczasowo niedostępna, należy zapewnić alternatywne rozwiązanie bez konieczności żądania go.

2.14. We wniosku upoważniono Komisję do dalszego dostosowywania załącznika III poprzez ustalenie, w zależności od rozwoju społeczeństwa, które elementy etykietowania mogą być dostarczane użytkownikom końcowym w formie cyfrowej, w przypadku gdy produkty nawozowe UE są udostępniane w opakowaniu o wadze 1 000 kg lub mniejszej.

2.15. Komisja stwierdza, że wniosek jest spójny z szerszą polityką UE związaną z Europejskim Zielonym Łądem, której celem jest sprostanie podwójnym wyzwaniom związanym z transformacją ekologiczną i cyfrową.

2.16. Wniosek ma na celu poprawę efektywnego stosowania produktów nawozowych, zmniejszenie kosztów etykietowania i promowanie cyfryzacji sektora rolnego, przy zapewnieniu spójności z szerszą polityką UE na rzecz zrównoważonej i inteligentnej przyszłości.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący wprowadzenia etykietowania cyfrowego produktów nawozowych. Stanowi on część ogólnej tendencji do rozszerzania cyfryzacji informacji o produktach i etykiet produktów.

3.2. Dostawom produktów nawozowych spełniających ogólnounijne normy w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony środowiska (oznakowanie CE) będą mogły towarzyszyć informacje przedstawione na etykiecie cyfrowej.

3.3. Przeładowane etykiety to poważny problem. Często trudno jest znaleźć podstawowe informacje i w związku z tym użytkownicy końcowi nierzadko ignorują etykiety o zbyt dużym stopniu szczegółowości. Załącznik III w brzmieniu obecnie wdrażanym wyraźnie próbuje umieścić zbyt wiele informacji na etykiecie fizycznej. Możliwość stosowania etykiet cyfrowych jest dużym krokiem naprzód. W związku z etykietowaniem cyfrowym etykieta fizyczna może zawierać rzeczywiście niezbędne informacje oraz link do etykiety cyfrowej.

3.4. We wniosku upoważniono Komisję do dalszego dostosowywania załącznika III poprzez ustalenie, które elementy etykietowania mogą być dostarczane w formie cyfrowej. Umożliwia to Komisji przeniesienie obecnych elementów etykiety fizycznej na etykietę cyfrową.

3.5. Etykieta cyfrowa musi zawierać informacje umożliwiające identyfikację producenta produktu i skontaktowanie się z nim, oznakowanie CE oraz odpowiednie odniesienie do jednostki notyfikowanej.

3.6. We wniosku nie ma przepisu regulującego wielkość i układ etykiety fizycznej.

3.7. Bardziej efektywne stosowanie produktów nawozowych jest ważnym elementem strategii „Od pola do stołu”, w której określono cel ograniczenia o 50 % utraty składników odżywczych i ograniczenia o 20 % stosowania nawozów do 2030 r. Komisja twierdzi, że omawiany wniosek wspiera tendencję do poprawy efektywności wykorzystania produktów nawozowych. Kwestia badania gleby nie jest elementem, którego umieszczenie na etykiecie fizycznej jest obowiązkowe. Badania gleby zachęcałyby do bardziej efektywnego stosowania produktów nawozowych.

3.8. W przypadku gdy podmioty gospodarcze zdecydowały się na etykietowanie cyfrowe, należy bardzo zdecydowanie zalecić użytkownikowi końcowemu zapoznanie się z etykietą cyfrową, aby uzyskać jak największe korzyści z obowiązkowych informacji o produkcie.

3.9. Przyjęcie oznakowania cyfrowego jest dobrowolne dla podmiotów gospodarczych. W celu promowania szerszego stosowania etykietowania cyfrowego należy jednak priorytetowo traktować zachęcanie podmiotów gospodarczych do przechodzenia na etykietowanie cyfrowe.

3.10. Potrzebę zwiększenia efektywności stosowania produktów nawozowych podkreślono w komunikacie UE z 2022 r. w sprawie nawozów⁽³⁾. Wykorzystanie narzędzi cyfrowych jest kluczowym czynnikiem wspomagającym ten proces.

3.11. Stosowanie etykietowania cyfrowego powinno umożliwić lepsze informowanie o właściwościach i najbardziej efektywnym wykorzystaniu nawozów, co będzie korzystne dla środowiska i przyniesie oszczędności użytkownikom końcowym.

3.12. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że warunki wdrażania etykietowania cyfrowego są określane na szczeblu UE, ponieważ zapewnia to równe szanse i w związku z tym poprawia rynek wewnętrzny, zapewniając wysoki standard ochrony zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2019/1009. Ponadto wszelkie zmiany w etykietowaniu cyfrowym mogą być wprowadzane wyłącznie na szczeblu UE.

(³) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Zapewnienie dostępności i przystępności cenowej nawozów” (COM(2022) 590 final) (Dz.U. C 184 z 25.5.2023, s. 109).

3.13. We wniosku stwierdza się, że opakowania o masie powyżej 1 000 kg należy uznać za produkty sprzedawane luzem. Lepiej byłoby uznać opakowania o masie 1 000 kg za produkty luzem, a etykiety fizycznej dodatkowo do etykiety cyfrowej wymagać w przypadku opakowań o masie poniżej 1 000 kg.

3.14. Należy dokładniej wyjaśnić ryzyko związane z przepaścią cyfrową w przypadku użytkowników ze słabszych grup społecznych. We wniosku Komisji stwierdza się, że rozwiązanie alternatywne dla etykiety cyfrowej musi być dostępne na żądanie. Nie podaje się jednak harmonogramu pokazującego, jak szybko to rozwiązanie alternatywne może zostać udostępnione użytkownikom końcowym ze słabszych grup społecznych.

3.15. EKES podkreśla, że należy zadbać o to, by na stronach internetowych z etykietami cyfrowymi nie stosowano żadnych zbędnych systemów śledzenia.

Bruksela, dnia 14 czerwca 2023 r.

Oliver RÖPKE
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
